

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directie Financiële Markten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

FM/2013/1319 M

Bijlagen

Wetgevingsbrief DNB,
wetgevingsbrief AFM,
evaluatierapport ADR

Datum 8 juli 2013

Betreft Wetgevingsbrief op het terrein van de financiële markten

Geachte voorzitter,

Voor u ligt de wetgevingsbrief financiële markten. Bij deze brief treft u een overzicht aan van de belangrijkste voornemens en ontwikkelingen ten aanzien van wet- en regelgeving op het terrein van de financiële markten, aan de hand van de wetgevingswensen zoals De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) mij die hebben doen toekomen.

DNB en de AFM rapporteren elk jaar aan mij over door hen geconstateerde knelpunten op het terrein van wet- en regelgeving. Deze rapportages leveren een waardevolle bijdrage aan de verbetering van wet- en regelgeving voor de financiële markten. De brieven van DNB en de AFM met hun wetgevingswensen zijn als separate bijlagen bij deze brief gevoegd. Mijn reactie op de wetgevingswensen van de toezichhouders treft u in bijlage I. Bijlage II bevat een overzicht van de wetsvoorstellen die reeds bij uw Kamer aanhangig zijn, alsmede de voorstellen die in voorbereiding zijn. De aangenomen en in voorbereiding zijnde Europese regelgeving treft u aan in een overzicht dat is opgenomen in bijlage III. Daarnaast doe ik hierbij gestand aan mijn toezegging om het evaluatierapport van de Auditdienst Rijk over de interne organisatie en werkprocessen tijdens de kredietcrisis aan uw Kamer te sturen.¹ Dit rapport stuur ik mee als separate bijlage van deze brief.

De kabinetsreactie op het rapport van de Commissie Structuur Nederlandse banken zal ik zo spoedig mogelijk na het zomerreces bij uw Kamer indienen. Deze kabinetsreactie zal ik in mijn beleidsagenda voor de Nederlandse bankensector integreren. Tegelijk met deze beleidsagenda zal ik mijn toekomstplannen inzake de financiële instellingen ABN AMRO, ASR en SNS REAAL aan uw Kamer presenteren, dit mede naar aanleiding van de motie Koolmees en Harbers.² Op deze manier krijgt uw Kamer één integraal pakket met daarin mijn visie op de Nederlandse bankensector en voornoemde verzekeraars.

¹ Debat over de kabinetsreactie op het rapport van de Parlementaire Enquêtecommissie Financieel Stelsel; Handelingen 2012-2013, nr. 53, item 10.

² Kamerstukken II 2012/13, 33 532, nr. 14.

Tot slot merk ik op dat ook de komende jaren sprake zal zijn van een forse hoeveelheid wetgeving die bij uw Kamer aanhangig zal worden gemaakt. Een steeds groter deel van die wetgeving is van Europese oorsprong. De grote hoeveelheid te implementeren richtlijnen en verordeningen die rechtstreekse werking hebben, zorgen er voor dat de toegankelijkheid, toezichtbaarheid en uitvoerbaarheid van de financiële toezichtregelgeving in toenemende mate onder druk komen te staan. Ook DNB en de AFM vragen hiervoor aandacht in hun brieven. Met het oog daarop ben ik voornemens in overleg met hen te verkennen op welke wijze en in het licht van de hiervoor geschetste problematiek, kan worden bewerkstelligd dat de Wet op het financieel toezicht ook in de toekomst een adequaat wetgevingskader vormt waarin nationale en Europese regels zonder problemen kunnen worden ingepast.

Hoogachtend,
de minister van Financiën,

J.R.V.A. Dijsselbloem

Bijlage I: Reactie op wetgevingswensen DNB en AFM 2013

Wetgevingswensen DNB 2013	
Maatregel/traject	Stand van zaken/Acties/Voornemens
DNB	
1. Actuele ontwikkelingen	
Europees toezicht	Ik acht snelle overeenstemming over de oprichting van een Europese bankenunie van belang. Er wordt daarom ook stevig ingezet in Europa opdat alle elementen die daarvan onderdeel uitmaken goed geregeld zijn.
Implementatie en vormgeving nationale regelgeving	Ik ben voornemens in overleg met DNB en de AFM te verkennen op welke wijze kan worden bewerkstelligd dat de Wft ook in de toekomst een adequaat wetgevingskader vormt waarin nationale en Europese regels zonder problemen kunnen worden ingepast.
EIOPA preparatory guidelines	Ik wacht eerst de definitieve EIOPA preparatory Guidelines af, voordat bezien wordt of en in hoeverre het noodzakelijk is om in lijn met die Guidelines het Bpr aan te passen. Wel wordt er reeds - voorafgaand aan Solvency II – gewerkt aan verdere versterking van het verzekeringstoezicht.
2. Eerder geformuleerde wetgevingswensen	
Trigger event bepalingen	In het richtlijnvoorstel voor herstel en afwikkeling van banken en beleggingsondernemingen (bank recovery en resolution directive; BRRD) is voorzien in een uitbreiding van de trigger event regeling tot zogenoemde 'crisis prevention measures'. Ik zal bij de implementatie van de richtlijn deze uitbreiding van de trigger event regeling in nationale wetgeving omzetten.
Oversight betalingsverkeer	De invoering van het toezicht op afwikkelondernemingen en mijn voorgenomen aanpassing van artikel 3:17 Wft zijn een uiting van het belang dat ik hecht aan goed toezicht op betalingsverkeer. Het betalingsverkeer wordt steeds internationaler en er doen zich veel nieuwe ontwikkelingen voor. Ik blijf graag in gesprek met DNB over de vormgeving van het toezicht en het waarborgen van betrouwbaarheid in de gehele keten van het betalingsverkeer.
Vvgb-plicht voor dividenduitkeringen door banken	Artikel 3:96 van de Wft zal in lijn met de wens van DNB worden aangevuld.
Schorsen beleidsbepalers en commissarissen	Vooralsnog ben ik van mening dat de Wft de mogelijkheid biedt voor een toezichthouder om, in geval van twijfel aan betrouwbaarheid van een beleidsbepaler of commissaris, een onderneming een aanwijzing te geven waarin die onderneming wordt gevraagd om de

	<p>betrokken beleidsbepaler of commissaris te schorsen. Het is naar mijn mening vooralsnog niet nodig of wenselijk om regelgeving op te stellen die het mogelijk maakt om ook al bij twijfel aan geschiktheid een aanwijzing met een dergelijke inhoud te kunnen geven. De discussie hierover zet ik graag voort met de toezichthouders.</p>
Beleggingsondernemingen derde landen	<p>Conform de wens van DNB bevat het implementatiewetsvoorstel richtlijn kapitaaleisen (CRD IV) een regeling voor beleggingsondernemingen uit derde landen die geënt is op die voor bijkantoren van banken uit derde landen. De eis van vestiging via een bijkantoor in Nederland is daarin niet opgenomen, aangezien ik deze te ver strekkend vind.</p>
Portefeuille-overdracht verzekeraars	<p>In lijn met de wens van DNB worden artikel 3:118 Wft en artikel 2 van Besluit bijzondere prudentiële maatregelen beleggerscompensatie en depositogarantie Wft aangepast.</p>
3. Nieuwe wetgevingswensen	
Macroprudentiële bevoegdheden	<p>In het implementatiewetsvoorstel richtlijn CRD IV wordt DNB als 'designated authority' voor de toepassing van de in de CRD IV genoemde macroprudentiële instrumenten aangewezen. Vanwege de rol van de minister van Financiën ten aanzien van de stabiliteit van het financiële stelsel en de mogelijke invloed van bepaalde maatregelen op het functioneren van de reële economie en de nationale vastgoedmarkt, wordt voor de in de met CRD IV samenhangende verordening (CRR) genoemde instrumenten bezien op welke manier de betrokkenheid van de minister tot uitdrukking kan worden gebracht.</p>
Evaluatie interventiewet	<p>De door DNB opgebrachte punten zullen worden meegenomen in de evaluatie van de Interventiewet. In de evaluatie zal ook aandacht worden besteed aan de samenloop tussen de BRRD en de Interventiewet. De verwachting is dat de evaluatie van de Interventiewet dit najaar zal worden afgerond. De Tweede Kamer zal te zijner tijd worden geïnformeerd over de uitkomsten van deze evaluatie. Eventuele aanpassingen van de Interventiewet die voortkomen uit de evaluatie van deze wet zullen parallel aan de implementatie van de BRRD plaatsvinden, voor zover de implementatietermijn van de BRRD zulks mogelijk maakt.</p>
Transparantie	<p>Ik sta positief tegenover de wens van DNB. Ik zal in overleg met DNB de mogelijkheden verkennen van een wettelijke bevoegdheid om geselecteerde gegevens op de website te kunnen publiceren.</p>
Covered bonds	<p>Ik zal conform het verzoek van DNB de gezamenlijk te ontwikkelen voorstellen ten aanzien van covered bonds implementeren en – voor zover nodig de regelgeving aanpassen.</p>
Aanwijzingsbevoegdheid Sanctiewet 1977	<p>Ik onderschrijf de wenselijkheid van een gericht handhavingsinstrumentarium in de Sanctiewet 1977 en zal in</p>

	overleg treden met de Minister van Buitenlandse Zaken over de gevraagde introductie van een aanwijzingsbevoegdheid.
Toezicht trustkantoren	Ik onderken dat bij trustkantoren waar het dagelijks beleid wordt bepaald door niet meer dan één persoon sprake kan zijn van een verhoogd integriteitsrisico. In dat verband is in de voorgenomen herziening van de Regeling integere bedrijfsvoering Wet toezicht trustkantoren een versterking van de compliancefunctie opgenomen. In aanvulling daarop ben ik voornemens te regelen dat ten minste twee natuurlijke personen het dagelijks beleid bepalen van een trustkantoor, tenzij blijkt dat de met bedoelde herziening van de Regeling integere bedrijfsvoering Wet toezicht trustkantoren dit risico adequaat wordt ondervangen. Daartoe zal ik het effect van die herziening, in overleg met DNB als toezichthouder, een jaar na inwerkingtreding evalueren.
Implementatie depositogarantiestelsel	Volgens huidige planning zal het Besluit ex ante DGS, dat aan de zorgen van DNB tegemoet komt per 1 juli 2015 in werking treden. Voor de tussenliggende periode zal ik in overleg met DNB bezien welke oplossing tot inwerkingtreding van voornoemd Besluit haalbaar is.
Informatie-uitwisseling DNB-AFM inzake Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta)	Dit punt zal worden meegenomen in de Wijzigingswet Financiële Markten 2015.
Vvgb-plicht 403-verklaringen	Dit punt zal worden betrokken in de evaluatie van de Interventiewet.
Wetgevingswensen AFM 2013	
nationaal	
Onderzoek naar de wenselijkheid van regelgeving met betrekking tot de volgende onderwerpen: de rol van de AFM bij de afhandeling van klachten door financiële ondernemingen; de mogelijkheid beleidsbepalers en commissarissen te schorsen in afwachting van een hertoetsing van de geschiktheid of betrouwbaarheid; en transparantie over de total cost of ownership (TCO).	Ik zie momenteel in overleg met de AFM en DNB of met betrekking tot de door de AFM genoemde onderwerpen nadere aanpassing van wet- en regelgeving nodig is.

<p>Wensen op het terrein van de financiële verslaggeving, opgenomen in de wetgevingsbrief van 13 september 2012 en met betrekking tot artikel 2:403 BW, omzetting herwaarderingsreserve in kapitaal en volledig inzicht via register.</p>	<p>De wensen van de AFM op het terrein van de financiële verslaggeving vallen voor het merendeel onder de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. De wens van de AFM met betrekking tot artikel 2:403 van het Burgerlijk Wetboek zal worden meegenomen in de herziening van de jaarrekeningrichtlijn. Ook zal het verschil in taalregime tussen het Burgerlijk Wetboek en de Wft op het terrein van de financiële verslaggeving, waar nodig, worden gestroomlijnd, via de Wijzigingswet Financiële Markten 2015. Voor wat betreft de overige wensen van de AFM op het terrein van financiële verslaggeving zal in overleg met het ministerie van V&J en de AFM worden bezien of hiervoor nadere aanpassing van wet- en regelgeving nodig is.</p>
<p>Europees</p>	<p>Evenals de AFM verwacht ik dat de komende jaren toenemende aandacht uitgaat naar de implementatie van Europese richtlijnen en aanpassing van nationale regelgeving aan Europese Verordeningen. Dit leidt tot meer toezichtconvergentie, hetgeen met het oog op een ordelijke werking van de financiële markten wenselijk is, maar ook zekere aandachtspunten met zich brengt, zoals de AFM constateert. Hierover kan het volgende worden opgemerkt.</p>
<p>Aandacht voor sector-specifieke karakter van Europese regels en de implementatie in cross-sectorale Wet op het financieel toezicht</p>	<p>Zoals hierboven reeds vermeld, ben ik voornemens in overleg met DNB en de AFM te verkennen op welke wijze kan worden bewerkstelligd dat de Wft ook in de toekomst een adequaat wetgevingskader vormt waarin nationale en Europese regels zonder problemen kunnen worden ingepast.</p>
<p>Aandacht voor behoud van Nederlands niveau van consumentenbescherming</p>	<p>Nederland kent een hoog niveau van consumentenbescherming. Ik zet me in Europa in – en blijf me inzetten – voor handhaving hiervan. Zo wordt getracht ervoor te zorgen dat de Europese Financiële Bijsluiter qua inhoud en reikwijdte zoveel mogelijk aansluit bij de huidige Nederlandse Financiële Bijsluiter.</p>
<p>Aandacht dat vormgeving van de Bankenunie niet negatief interfereert met de huidige gedragsregels</p>	<p>De rol van het gedragstoezicht in de bankenunie heeft mijn aandacht. Ik zal bij de implementatie van de SSM-verordening goed oog houden voor het borgen van de gedragsrechtelijke aspecten en de rol van de AFM.</p>

Bijlage II: Nationaal wetgevingsprogramma financiële markten

Overzicht bij de TK aanhangige- en in departementale voorbereiding zijnde wetgevingstrajecten op het terrein van de financiële markten.	
Wetgevingstraject	Voortgang
NATIONALE WETSVORSTELLEN	
Wetsvoorstel Wijzigingswet financiële markten 2014 (33632)*	Het wetsvoorstel is in mei 2013 bij de Tweede Kamer ingediend. De Kamer heeft op 28 juni 2013 verslag uitgebracht.
Wetsvoorstel tot Wijziging van de Wet aansprakelijkheid kernongevallen in verband met de toepassing van artikel 1, onderdeel b, van het Verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van kernenergie (33660) ^o	Het wetsvoorstel is in juni 2013 bij de Tweede Kamer ingediend.
Implementatiewet richtlijn financiële conglomeraten I (33575)	Het wetsvoorstel is in maart 2013 bij de Tweede Kamer ingediend. De Kamer heeft verslag uitgebracht. De nota n.a.v. het verslag is op 5 juni 2013 naar de Kamer gestuurd.
Implementatiewet richtlijn kapitaalvereisten (CRD IV)	Het wetsvoorstel is in departementale voorbereiding en wordt naar verwachting in oktober 2013 bij de Tweede Kamer ingediend.
Wetsvoorstel Wijzigingswet financiële markten 2015*	Het wetsvoorstel is in departementale voorbereiding.
Voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met het verstrekken van vertrouwelijke gegevens of inlichtingen door de Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten aan de Algemene Rekenkamer	Het wetsvoorstel wordt naar verwachting in augustus 2013 bij de Tweede Kamer ingediend.
Wetsvoorstel ter aanvulling van de Wet op het financieel toezicht met regels met betrekking tot het verlenen van afwikkeldiensten en het toezicht daarop (32025)	De bepalingen met betrekking tot het verlenen van afwikkeldiensten en het toezicht daarop worden meegenomen met het wetsvoorstel Wijzigingswet financiële markten 2014.

^o = co-productie met Veiligheid en Justitie, Buitenlandse Zaken en Economische Zaken

* = maakt onderdeel uit van pakket wetgeving op het terrein van de financiële markten

Bijlage III : Europees wetgevingsprogramma financiële markten

I. Reeds aangenomen Europese regelgeving

Type EU-besluit	Eerstverantwoordelijk departement	Titel	Vindplaats EU publicatieblad	Uiterste impl. datum	Impl. status	Opmerkingen
Richtlijnen						
Richtlijn	Financiën	RICHTLIJN 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvency II)	L 335/1 d.d. 17-12-2009	30-06-2013	Gepubliceerd in Staatsblad	Implementatiedatum uitgesteld tot 01-01-2016
Richtlijn	Financiën	RICHTLIJN 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve	L 174/1 d.d. 01-07-2011	22-07-2013	Gepubliceerd in Staatsblad	De wet ter implementatie van de AIFM-richtlijn is gepubliceerd in het Staatsblad en zal op 22 juli 2013 in werking treden.

		beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010 (AIFM)				
Richtlijn	Financiën	RICHTLIJN 2011/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 houdende wijziging van de Richtlijnen 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG en 2009/138/EG betreffende het aanvullende toezicht op financiële entiteiten in een financieel conglomeraat (FICO I)	L 326/113 d.d. 08-12-2011	10-06-2013, 22-07-2013	Wetsvoor stel ligt in TK	
Richtlijn	Financiën	RICHTLIJN 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en	L 176/338 d.d. 27-06-2013	31-12-2013	Op schema	

		beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (CRD IV)				
Richtlijn	Financiën	Richtlijn inzake kredietbeoordelaars (CRA III)	L 145/1 d.d. 31-05-2013	21-12-2013	Op schema	
Verordening						
Verordening	Financiën	VERORDENING (EU) Nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (CRR)	L 176/1 d.d. 27-06-2013	01-01-2014	n.v.t.	Gekoppeld aan de CRD IV richtlijn
Verordening	Financiën	Verordening inzake kredietbeoordelaars (CRA III)	L 146/1 d.d. 31-05-2013	20-06-2013	n.v.t.	

Verordening	Financiën	Short selling	L 86/1 d.d. 24-03-2012	01-11-2012	n.v.t.	
-------------	-----------	---------------	---------------------------	------------	--------	--

II. Verwachte Europese regelgeving

Type EU-besluit	Eerstverantwoordelijk Departement/ Contactpersoon	Titel/Onderwerp	Verwachte datum vaststelling	Verwachte uiterste impl. datum	Opmerkingen
Richtlijnen					
Richtlijn	Financiën	Herziening Depositogarantiestelsel (DGS) Richtlijn	2013	01-01-2015	De onderhandelingen gaan de triloog fase in.
Richtlijn	Financiën	MIFID Richtlijn + herziening huidige uitvoeringsrichtlijn De MiFID reguleert beleggingsondernemingen (en handelsplatformen). De MiFID bestrijkt een groot aantal onderwerpen waaronder: infrastructuur handelsplatformen, pre- en	2014	2016	De onderhandelingen bevinden zich in de triloog fase.

		<i>post trade transparantie, data consolidatie, transactierapportages, regulering derivaten en een breed scala aan gedragsregels en consumentenbescherming.</i>			
Richtlijn	Financiën	Omnibus II	Q1 2014	Q2 2015	
Richtlijn	Financiën	Hypotheekrichtlijn	2e helft 2013	2e helft 2015	Momenteel bevinden de onderhandelingen zich in de afrondende fase.
Richtlijn	Financiën	Herziening Overnamerichtlijn	n.v.t.	n.v.t.	In de eerste helft van 2013 heeft de Europese Commissie een advies uitgebracht. Hierin concludeert de Europese Commissie om thans niet tot herziening van de Overnamerichtlijn over te gaan maar te volstaan met Europese verduidelijking op een enkel onderdeel. Momenteel wordt aan deze verduidelijking gewerkt (via onder meer ESMA en questionnaires van de Europese Commissie).
Richtlijn	Financiën	Herziening Transparantierichtlijn	2013	2015	Naar verwachting wordt de herziene Transparantierichtlijn in de tweede helft van 2013 vastgesteld.

Richtlijn	Financiën	Richtlijn informatiedocument voor verpakte beleggingsproducten (PRIIPs)	2014	2016	Momenteel in de onderhandelingsfase.
Richtlijn	Financiën	Herziening Richtlijn Verzekeringstussenpersonen (IMD II)	Onbekend	Onbekend	De onderhandelingen zijn in 2012 gestart en zullen op enig moment worden hervat.
Richtlijn	Financiën, SZW	Herziening Activities and supervision of institutions for occupational retirement provision (IORPs) Richtlijn	Onbekend	Onbekend	Voorstel wordt in de tweede helft van 2013 verwacht.
Richtlijn	Financiën	Bank Recovery Resolution Richtlijn <i>In het kader van crisismanagement.</i>	2013	01-01-2015	De onderhandelingen gaan de trilooffase in.
Richtlijn	Financiën	Financiële Conglomeraten Richtlijn (FICO II)	Onbekend	Onbekend	Er wordt gewacht op een Commissievoorstel.

Richtlijn	Financiën	Securities Law Richtlijn <i>Over cross border effectentransacties en uitoefening van stemrechten</i>	Onbekend	Onbekend	
Richtlijn	Financiën	Investor Compensation Schemes (ICS)	Onbekend	Onbekend	
Richtlijn	Financiën	Verzekeringsgarantiestelsel Richtlijn (Insurance Guarantee Scheme – IGS)	n.v.t.	n.v.t.	Er wordt gewacht op een Commissievoorstel.
Richtlijn	Financiën	UCITS V	Onbekend	Onbekend	De onderhandelingen zijn in 2012 gestart en zullen op enig moment worden hervat.
Richtlijn	Financiën	Accountants Richtlijn	2014	2016	Momenteel in de onderhandelingsfase.
Richtlijn	Financiën	4 ^e antiwitwasrichtlijn	2014	Onbekend	De onderhandelingen zijn recent gestart.
Richtlijn	Financiën	Benchmarks	Onbekend	Onbekend	Het voorstel zal naar verwachting juli 2013 worden gepubliceerd. De onderhandelingen zullen naar verwachting in de tweede helft van 2013 beginnen.

Verordeningen					
Verordening	Financiën	Single Supervisory Mechanism	2013	n.v.t.	In april 2013 is een definitief akkoord bereikt tussen de Raad en het Europees Parlement (EP) over het juridisch kader van het SSM. Naar verwachting zal dit kader in september 2013 formeel worden aangenomen.
Verordening	Financiën	MIFID Verordening + <i>herziening huidige uitvoeringsverordening</i>	2014	n.v.t.	Gekoppeld aan MIFID Richtlijn.
Verordening	Financiën	Accountancy	2014	n.v.t.	Gekoppeld aan Accountants Richtlijn.
Verordening	Financiën	Central Securities Depository	Onbekend	n.v.t.	
Verordening	Financiën	Marktmisbruik	2014	n.v.t.	Momenteel in de onderhandelingsfase. De Raad en het Europees Parlement hebben een politiek akkoord bereikt maar de verordening wordt – gelet op de onderlinge samenhang - pas vastgesteld na de finalisering van de MIFID Richtlijn (en VO).